

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Instituția Publică
Cadastrul Bunurilor Imobile,

în cauza civilă intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată
„Jurii Carпов”, părți interesate Primăria s. Mărăndeni, r-nul Fălești și
Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile privind constatarea faptului
cu valoare juridică,

împotriva încheierii din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord

*(Dosarul nr. 2rc-87/25
NR. PIGD 2-24036321-01-2rc-24102025)*

Omisiunea depunerii apelului în termenul prevăzut la art. 362 alin. (1) din
Codul de procedură civilă.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (L. Trocin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Nord (E. Grumeza, N. Costăș, I. Parii)

17 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Gheorghe Stratulat,

Ion Munteanu, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 aprilie 2024, Societatea cu Răspundere Limitată „Iurii Carpov” (în continuare S.R.L. „Iurii Carpov”) a depus la Judecătoria Bălți, sediul Fălești cerere, în care a indicat în calitate de parte interesată Primăria s. Mărândeni, r-nul Fălești și a solicitat constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra imobilelor prin uzucapiune.

2. Prin încheierea din 22 aprilie 2024 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, s-a atras în proces în calitate de persoană interesată IP „Agenția Servicii Publice”, succesor în drepturi Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile.

3. Prin hotărârea din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, s-a admis cererea înaintată de S.R.L. „Iurii Carpov” privind constatarea dreptului de proprietate prin uzucapiune (f.d. 85; 89-96).

4. La 13 august 2025 Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a declarat apel împotriva hotărârii din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii S.R.L. „Iurii Carpov” (f.d.99-101).

5. Prin încheierea din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord, s-a restituit apelul declarat de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile împotriva hotărârii din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, ca fiind depus cu omiterea termenului de atac (f.d.105-107).

6. La 10 octombrie 2025, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord, solicitând casarea acesteia (f.d.109-112).

7. În susținerea cererii de recurs, Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” a invocat dezacordul cu încheierea din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord, care, în opinia sa, este una ilegală și emisă cu încălcarea normelor de drept material și procesual.

8. Recurenta a arătat că instanța de apel a dispus în mod eronat restituirea cererii de apel pe motivul depunerii acesteia cu depășirea termenului legal, fără a ține cont de faptul că termenul de apel trebuia calculat din momentul comunicării hotărârii motivate și nu de la data pronunțării dispozitivului.

9. În acest sens, a menționat că instanța de fond nu a expediat în termenul prevăzut de art. 236 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă copia hotărârii către participanții la proces, fapt ce a determinat-o să ia cunoștință doar de dispozitivul hotărârii publicat pe portalul instanțelor de judecată, care nu reflectă conținutul integral al acesteia.

10. Recurenta a subliniat că a solicitat în termen legal eliberarea hotărârii motivate, în conformitate cu mențiunea expresă din dispozitiv potrivit căreia părțile sunt în drept să solicite hotărârea integrală în termen de 30 de zile de la pronunțare, iar hotărârea motivată i-a fost comunicată abia la data de 02 august 2025, după care, la 13 august 2025, a formulat apelul. Prin urmare, termenul de exercitare a căii de atac a fost respectat, fiind calculat din momentul primirii hotărârii motivate, conform prevederilor art. 236 alin. (6) din Codul de procedură civilă.

11. În aceste circumstanțe, recurenta a considerat neîntemeiată concluzia Curții de Apel Nord privind tardivitatea apelului, întrucât necomunicarea hotărârii de fond în termenul legal nu îi poate fi imputată părții.

12. De asemenea, a susținut că, prin neluarea în considerare a imposibilității obiective de a respecta termenul legal și prin neexaminarea posibilității de repunere în termen, instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă.

13. În consecință, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord și trimiterea cauzei spre rejudecare în vederea repunerii în termen și examinării apelului în fond.

14. La 24 octombrie 2025 la adresa de e-mail a reprezentantului S.R.L. „Iurii Carпов”, avocatului Boris Șobea și a Primăriei s. Mărăndeni, r-nul Fălești a fost expediată copia cererii de recurs depuse de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile.

15. Până la data stabilită pentru examinarea recursului depus de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile, intimații nu au prezentat referințe în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurentă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

16. Art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

17. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

18. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

19. Art.75 alin.(2), (4) din Codul de procedură civilă:

„(2) Procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari.

(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

20. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

21. Art. 111 alin. (1) și (2) din Codul de procedură:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

22. Art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

23. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

24. Art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

25. Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”

26. Art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

27. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

28. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților”.

29. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

30. Art.428 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

31. Art. 385 alin. (1) din Codul civil:

„(1) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

32. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile s-a conformat dispozițiilor 425 din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul la 10 octombrie 2025, în condițiile în care a recepționat copia încheierii din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord, la adresa de e-mail, la data de 02 octombrie 2025 (f.d.108).

33. În continuare, coroborând dispozițiile art. 362 alin. (1), art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia Curții de Apel Nord referitoare la faptul că Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a depus apelul, după expirarea termenului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă și respinge argumentele recurente invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate.

34. Această concluzie se impune având în vedere corelarea dispozițiilor art. 362 alin. (1) cu cele ale art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicate în raport cu datele dosarului, din care reiese că pronunțarea dispozitivului hotărârii de către Judecătoria Bălți, sediul Fălești, a avut loc la data de 17 iunie 2025 (f.d.85).

35. Astfel, având în vedere dispozițiile art. 110, 111 alin. (1) și (2), art. 112 alin. (3) și (4), art.113, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 18 iunie 2025, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 17 iulie 2025.

36. Însă, cererea de apel împotriva hotărârii din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a fost depusă de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile la Judecătoria Bălți, sediul Fălești, la 13 august 2025, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege, mult prea târziu.

37. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că apelul a fost declarat de către Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile împotriva hotărârii din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești cu depășirea termenului legal prevăzut de Codul de procedură civilă.

38. În lumina celor expuse, instanța de recurs constată că încheierea din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord a fost pronunțată cu respectarea normelor de drept procesual incidente, în mod special a prevederilor art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

39. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de apel este strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului

hotărârii, această normă având caracter imperativ și nefiind susceptibilă de derogare. Termenul respectiv nu poate fi extins, suspendat sau amânat prin interpretări subiective ori prin circumstanțe invocate unilateral de partea interesată.

40. Instanța de recurs atrage atenția asupra importanței respectării riguroase a termenelor procedurale, acestea constituind garanții ale echității procesului și ale stabilității raporturilor juridice. Termenele legale nu reprezintă simple formalități, ci mecanisme menite să disciplineze exercitarea drepturilor procesuale, să asigure celeritatea procedurii și să prevină abuzurile procesuale.

41. În aceste condiții, neexecutarea în termen a obligației procesuale de formulare a apelului atrage sancțiunea inadmisibilității, iar completul de judecată este ținut să aplice în mod strict dispozițiile legale incidente.

42. Pentru aceste motive, instanța de recurs reține că apelul formulat de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile împotriva hotărârii din 17 iunie 2025 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești a fost depus tardiv, iar soluția de restituire a acestuia este pe deplin legală și temeinică.

43. Pentru considerentele expuse, instanța de recurs reține că argumentele invocate de recurentă nu sunt de natură să infirme legalitatea încheierii contestate. Interpretarea recurentei cu privire la momentul de început al curgerii termenului de apel este contrară prevederilor exprese ale art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează în mod imperativ că termenul începe de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la comunicarea ulterioară a acesteia.

44. Susținerile recurentei nu pot fi acceptate, întrucât încheierea instanței de apel a fost pronunțată cu respectarea cadrului legal incident. Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este în drept să restituie cererea de apel în cazul în care aceasta a fost formulată peste termenul prevăzut de lege, iar apelantul nu a solicitat în mod expres repunerea în termen. În speță, chiar dacă recurenta a invocat faptul că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe cu întârziere, nu a însoțit apelul cu o cerere expresă de repunere în termen în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă, astfel că restituirea acestuia de către instanța de apel este legal întemeiată.

45. De altfel, potrivit reglementărilor procedurale, instanța de apel nu poate dispune repunerea în termen din oficiu, în lipsa unei solicitări exprese formulate de parte cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni. Aplicarea acestei instituții este condiționată de existența unei cereri motivate, iar simpla invocare a împrejurărilor de fapt care ar putea justifica întârzierea nu echivalează cu exercitarea formală a acestui drept procesual.

46. În concluzie, în lipsa unei cereri exprese de repunere în termen, încheierea instanței de apel se dovedește a fi legală și temeinică, iar criticile recurenței se impun a fi respinse ca nejustificate.

47. Subsidiar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, pe parcursul examinării cauzei în fața instanței de fond și a instanței de apel, Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile a fost reprezentată în baza procurii de Mircea Rotari, angajat în calitate de jurisconsult coordonator al Secției litigii din cadrul Direcției litigii și reprezentare a Direcției generale înregistrare și aspecte juridice, persoană calificată și abilitată profesional, care se prezumă că cunoaște prevederile legale privind modul și termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii judecătorești. Prin urmare, reprezentantul instituției avea obligația de a întreprinde toate acțiunile necesare pentru exercitarea în termen a căii de atac, însă a omis să conteste hotărârea în termenul legal, omisiune care nu poate fi imputată instanței de judecată. De altfel, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.

48. În context, prin prisma art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

49. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

50. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurența și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

51. Prin urmare, în condițiile în care cererea de apel a fost formulată după expirarea termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

soluția instanței de apel de a o restitui este pe deplin justificată, atât în fapt, cât și în drept și compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

52. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile împotriva încheierii din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord.

53. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile.

Menține încheierea din 01 octombrie 2025 a Curții de Apel Nord, în cauza civilă intentată la cererea Societății cu Răspundere Limitată „Iurii Carpov”, părți interesate Primăria s. Mărăndeni, r-nul Fălești și Instituția Publică Cadastrul Bunurilor Imobile privind constatarea faptului cu valoare juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Gheorghe Stratulat

Ion Munteanu